

УДК 004.415.5

Сенчева О. В., аспірант ©

Національного університету біоресурсів і природокористування України,
молодший науковий співробітник
Науково-методичного центру аграрної освіти

ГОЛОВНЕ ЗАВДАННЯ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ – ЯКІСТЬ

Обговорюється проблема підвищення якості освіти. Розкривається поняття якості освіти, наводяться приклади чинників якості освіти. Підвищення якості вищої освіти і її вплив на розвиток економіки повинно стати стратегічним національним пріоритетом України.

Ключові слова: *якість освіти, аспекти діяльності ВНЗ, управління освітою, висококваліфіковані фахівці, головне завдання освіти.*

Вступ. Стрімка глобалізація всіх сфер діяльності людини ставить перед системою вищої освіти ряд вимог. Однією з головних вимог є підвищення рівня якості освіти, саме це є головним пріоритетом загальноєвропейського простору вищої освіти (*European Higher Education Area* (ЕНЕА)). Після приєднання України у 2005 році до Болонського процесу курс реформування галузі вищої освіти повернувся в новому напрямку – інтеграції української системи вищої освіти до загальноєвропейської. Система європейської освіти теж постійно перебуває в стадії реформування відповідно до проголошених у відповідних конвенціях принципів [1].

Обговорення проблеми. Проблема якості освіти віддзеркалює світову тенденцію інноваційного розвитку освітніх систем, адже світове співтовариство вже давно визнало, що освіта, добробут і здоров'я людини – головні чинники якості її життя, а якість освіти – головна мета, пріоритет розвитку громадянського суспільства. Європа сприймає якість освіти як об'єкт суспільного єднання й консолідації національних освітніх систем [2].

У Всесвітній декларації з вищої освіти, прийнятій на Міжнародній конференції з вищої освіти в листопаді 1998 року, визначено, що якість вищої освіти – це багатовимірне поняття, яке охоплює всі аспекти діяльності вищого навчального закладу: навчальні та академічні програми, навчальну і дослідницьку роботу, професорсько-викладацький склад і студентів, навчальну базу і ресурси [3].

Якість освіти – це не лише результати академічних знань студентів, а це і здатність до самоосвіти, усвідомлення і готовість до навчання протягом всього життя, формування моральних цінностей, при цьому проблема якості освітнього процесу розглядається з позицій загальнолюдської і соціальної цінності освіти. Саме ці чинники актуалізують проблему управління якістю освіти у вищому навчальному закладі.

Для ефективного управління якістю освіти є необхідним впровадження та використання моніторингу якості освіти, починаючи з локального рівня (вищий навчальний заклад) і продовжуючи на регіональному та загальнодержавному рівнях. Моніторинг реалізується за допомогою комплексу методів і чітко розроблених процедур. На відміну від контролю, який щороку спрямований на нові об'єкти дослідження, моніторинг спрямований на ті самі об'єкти й періодично повторюється [4,5].

Загальноновизнаним є той факт, що від якості вищої освіти в країні залежить її майбутнє, оскільки система вищої освіти формує і виховує найважливіше багатство держави — людський потенціал — фахівців, які здатні гідно представляти інтереси держави на міжнародному рівні та відродити вітчизняну економіку і вивести її на принципово новий рівень. Тому цілком справедливим є стверджувати, що підвищення якості вищої освіти і її вплив на розвиток економіки повинно стати стратегічним національним пріоритетом України [6].

Разом із стрімким розвитком процесу глобалізації ринків та пов'язане з ним загострення конкуренції в сфері надання освітніх послуг, особливо загострюється проблема якості підготовки кадрів в аграрних вищих навчальних закладах (ВНЗ) України. На сьогодні роботодавець вимагає професійного, конкурентоспроможного, мобільного, здатного без проблем постійно навчатись, обізнаного у передових технологіях сучасного виробництва фахівця. В сучасному трактуванні якість знань визначається їх фундаментальністю, глибиною і використанням в роботі після закінчення навчання.

Якість наданої освіти у вітчизняних вищих навчальних закладах відіграє важливу роль у ранжуванні ВНЗ на міжнародному ринку надання освітніх послуг. Ні для кого не є секретом, що важливу роль в іміджі будь-якого університету (академії, коледжу, технікуму тощо) відіграє місце в рейтингу, чи то світовому, чи то українському. На сьогодні їх є досить багато, та все ж кожен з них повною мірою має вплив на освітян, батьків майбутніх вступників, роботодавців, які шукають гарного робітника та й самих потенційних вступників. У кожного рейтингу є ряд показників, за якими оцінюється діяльність вищого навчального закладу. Найпопулярнішими рейтингами є: «ТОП 200 Україна» за версією ЮНЕСКО, рейтинг «Компас», рейтинг газети «Коментарі», журналу «Деньги» тощо. Слід зауважити, що спільним показником для визначення рейтингу університетів є саме якість освіти в різних інтерпретаціях: від сприйняття роботодавцями якості освіти в українських ВНЗ до рівня заробітної плати, яку готові платити роботодавці випускникам тих чи інших університетів.

При оцінці якості навчання звертається увага на:

- якість викладацького складу (використовується в рейтингу МОН та «ТОП 200 Україна»);
- співвідношення викладачів і студентів (використовується в національних рейтингах US World University Rating);
- рівень інтернаціоналізації університету (світовий рейтинг «Таймс», «ТОП 200 Україна»). [7,8]

Зважаючи на це, варто зазначити, що якість освіти має велике значення для розвитку і вдосконалення вищої освіти, зокрема аграрної, оскільки перш за все Україна – аграрна країна і для збереження цього статусу нам необхідні професійні і висококваліфіковані фахівці зі знанням особливостей сучасного виробництва і прагненням змінити життя на краще саме в межах своєї країни.

Висновки. Якість освіти сьогодні є міжнародним поняттям, що закладається в основу новітніх освітніх стратегій розвитку галузі не тільки як філософська, але і як політична категорія. Найважливішою умовою обґрунтування та актуалізації поняття якості освіти для держави є створення державних стандартів освіти та визначення індикаторів якості. Ось чому в широкому розумінні якість освіти є збалансованою відповідністю між процесом, результатом і самої освітньої системи цілям, потребам і соціальним нормам (стандартам) освіти.

Один із можливих шляхів, що дозволить ВНЗ вистояти в жорсткій конкурентній боротьбі на ринку послуг у сфері вищої освіти, є розробка та запровадження систем менеджменту якості відповідно до вимог міжнародного стандарту ISO 9001-2000 "Системи менеджменту якості. Вимоги" [9].

Цей стандарт базується на 8 принципах тотального менеджменту якості (TQM) і містить універсальні вимоги до систем якості. Він придатний до застосування в усіх галузях, на будь-яких підприємствах, установах і організаціях і спрямований на забезпечення якості і підвищення задоволеності споживачів. У сфері вищої освіти споживачами можна вважати студентів, їх батьків, організації, які приймають на роботу випускників, та суспільство в цілому [10].

Саме системи якості виявилися тим інструментом, який дозволив вищим навчальним закладам, що їх впровадили, досягти високого рівня довіри і стійкої прихильності споживачів до їх послуг.

Література

1. Віткін Л.М. Місце України у світовій та європейській якості. /Стандартизація, сертифікація, якість — №3(18), 2002, с.43-49/.
2. Культурная свобода в современном многообразном мире: Доклад о развитии человека 2004. – М.: Весь мир, 2004.
3. Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник / За редакцією В.Г. Кременя. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. – С. 171.
4. Кальней В.А., Шишов СЕ. Технология мониторинга качества обучения в системе «учитель-ученик». Методическое пособие для учителя. - М: Педагогическое общество России, 1999. - 86 с.
5. Чапелев Т.Н. Образовательный мониторинг: формируются понятия // Стандарты и мониторинг в образовании. 2000. № 5. С. 47-51
6. Субетто А.И. Проблема качества высшего образования в контексте глобальных и национальных проблем общественного развития (философия качества образования). – Спб., Кострома, 2000.

7. Рейтинг лучших университетов Украины от журнала «Корреспондент» [електронний ресурс] режим доступу: <http://almamater.com.ua/modules/smartsection/item.php?itemid=18>.

8. Рейтинг ВУЗов України ЮНЕСКО "Топ 200" [електронний ресурс] режим доступу: http://www.abiturient.in.ua/ru/rating/rating_unesco.

9. Владимир Жуков. Управление качеством в системе непрерывного педагогического образования. /Стандарты и качество, №9, 2002, с. 74-77/.

10. Вища освіта в умовах трансформації суспільства: стан, проблеми, тенденції розвитку, 1991-2006 рр.: Наук.-допом. бібліогр. покажч. / АПН України. ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського; Упоряд.: Л.О. Пономаренко, І.П. Моїсеєва, Л.І. Ніколюк, О.С. Микитенко; Наук.ред. П.І. Рогова; Наук. консультант Б.І. Корольов; Бібліогр.ред. Л.О. Пономаренко. – К., 2008. – С. 15.

Сколоздра С.В., к.т.н., доцент, **Чайковський Б.П.**, доцент ©
Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій
імені С.З.Гжицького

НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ ЯК СКЛАДОВА БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ

Як стверджують багато науковців, підвищення рівня навчання студентів у контексті Болонського процесу повинне базуватись на знанні історичної правди про Україну, віри, впевненості у сили свого народу.

Визначено, що це можливо на основі наявності і знанні української ідеї.

Встановлено, що українська ідея об'єктивно існує, її потрібно лише виявити і задіяти.

Показано, що однією з найважливіших проблем є відновлення історичної пам'яті українців в епоху перед Київською Руссю.

Сформульовано новий погляд на історію давньої України, який полягає в ідеї етнічної спадковості народів, які проживали і проживають на території сучасної України.

Розглянуто і охарактеризовано етноси, які проживали з давніх-давен на українській території.

Подано найвірогідніші гіпотези походження назв "Русь", "Україна" і констатовано, що Руссю споконвічно називали сучасну територію України, а назва "Україна" має суто українські корені.

Ключові слова: *молодь, українські студенти, патріотизм, виховання, українська ідея, етнічна історія, давня Україна, Русь, Україна, українці.*

Патріотичне виховання студентської молоді, збагачення її духовності можливе на знанні історії своєї землі, пізнання історичної правди про країну, в якій ця молодь народилась і живе, формування почуття гордості за свою батьківщину, оптимізму, віри, впевненості в свій народ і буде сприяти підвищенню рівня навчання студентів відповідно до Болонського процесу, підготовці спеціалістів європейського і світового рівня, які в перспективі будуть працювати на зміцнення економіки України, її політичного і культурного рівня, входження України в Європейський Союз, інші європейські та світові структури.

Виховання патріотизму сучасної української молоді необхідно вести через переконання її у здатності побороти теперішні тимчасові труднощі, бо на долю наших пращурів випадали й тяжчі випробування.

З часу створення незалежної України в 1991 р. багато говориться і пишеться про необхідність вироблення, розвитку і впровадження в свідомість українців національної ідеї, яка мала б бути дороговказом на шляху до майбутнього Української держави. Оскільки українська національна ідея об'єктивно існує, її потрібно лише виявити і задіяти.